

प्रतिदिन दैनिक अब ई-पेपरमा पनि : www.pratidindaily.com

अभिप्रेक्षक

कविता

विभाजित जीवनका रंगहरू !

एकतिर, ऐश्वर्यका सपनाले थुपारेको वैभवको हिमशिखर सूर्यको तेजले झल्कल्छ जहाँ जीवनको सहारा सर्वत्र चम्किरहेछ।

तर त्यसैको छायामा लोभको अँगालोमा जकाडिएको मन अर्काको भागबाट निःशब्द नाच्न थाले लुछिरेहेछ जहाँ जीवनको सहारा क्षणभरमै अनन्त शून्यमा विलीन हुँदै जान्छ।

वेदप्रकाश दवाडी 'बर्कती'

आधारभूमि चिरिएको छ जिन्दगीको ऊ परजीवीको नियन्त्रणमा बाँच्दै विवशताको पासोमा जीवन घिसारिरहेछ।

एउटा कुनामा वेदनाको क्रन्दन भुईँमा छर्चल्किएको छ; शोकाभिले तातो आँसु बाफ बनेर उडाइरहेछ मान्छेहरू आफ्नै शोकसँग जुध्दै प्रत्येक निमेष असहाय बनेका छन्।

तर बाहिर उदासीनताको पर्खाल यति मजबुत र उँचो छ कि न मानवीय दयाको कुनै कम्पन महसुस हुन्छ न आत्माको वन्दन नै कोही सुन्छ।

यो हातको बल यो सत्ताको सिंहासन? केवल रेतको महल हो पहिलो लहरमै ढलेर हराउँछ।

समयको तीव्र बहावले शक्ति र घमण्डका सबै किल्ला

एकैसाथ बगाएर लैजान्छ। हेर, त्यो निर्दोष काया सिट्टीको धुनमा सिरेटोसँग लड्दै एउटा कुनामा कदयान्त्रिएर बसिरहेकी छे।

यो वैभवशाली संसारमा एक चिम्टी न्यानोपन पनि भेटिएन के यति मात्रै मानवता बाँकी छ?

यो भव्य सभ्यता जहाँ प्रत्येक संवेदनाको मोल तोकिएको छ त्यो कदयान्त्रिएको अस्तित्व अफ्नै न्यानोपनको अभावमा थरथराइरहेछ। के मानवताको हिसाब यतिमै चुक्ता भयो र?

जीवनको माटोको ग्राग्रो हजारौं चोटले चर्किएको छ छिद्रै-छिद्र परेको छ त्यो भाँचिएको आधारमा आशाको पानी कहाँ अडिओस् र?

सानातिना खुसीहरू यहाँ जन्मनासाथै निसारी रहेछन् अधूरा सपनाका चिहान बनेर मौनतामै फर्किरहेछन्।

राजल

ईमानले हार मान्दैन

• डा : बुद्धि मल्ल

जल्न चाहने दीपले हावासँग डराउँदैन, आशा जीवित हुनेले रँदैन, कराउँदैन ।

थाक्लान् पाइला, लडलान् भुइँमा कैयौँ पटक, तर, 'सकिदैन' भनेर हरेर शान मनपराउँदैन ।

क्षणिक चमक भन्दा आत्मसन्तुष्टि खोज्छ, स्वार्थ पूरा गर्न अनैतिक कार्य गराउँदैन ।

सत्य बोल्ने ओठहरूमा कालो बादल लाग्ला, तर, भगवानले उनीहरूलाई कहिल्यै हराउँदैन ।

मन बेचेर लाभ लिनु जित होइन हार हो, असल मानिस ईमान बेग्न मनपराउँदैन ।

साँचो मुस्कान जन्माउँछ चोटले, सजावटले होइन, विश्वासको महल सानोतिनो आँधीले ढलाउँदैन ।

साहित्य सम्बन्धमा:

घटनाको प्रत्यक्ष अवलोकनले मस्तिष्कमा गहन प्रभाव पर्दछ। यथार्थमा जस्तो संसार भोग्थो उस्तै दृष्टि निर्माण हुन्छ। जम्काभेट हुँदा व्यक्तिले विश्वघटनाका विविध आयामलाई कुन गहिरो र उचाइ, कति आयतन, दायरा र हदसम्म बोध गर्छ त्यही नै उसको वास्तविक जीवनविश्व हो। यसै आधारमा व्यक्तिमा सुफुल्ल, अर्थ, स्वीकृति, मान्यता, दृष्टिकोण, विवेक, श्रम, क्षमता, इच्छाशक्ति, बाँच्नेशैली, विश्वास, अनुभूति, अनुभव, धारणा, प्रवृत्ति, नेतृत्व, निर्णय, अन्तरक्रिया, व्यवहार र चिन्तनप्रणाली जस्ता जीवनका तमाम आयाम विकास हुन्छन् । जगण र सचेतना व्यक्तिको गुणसापेक्ष हुने भएकोले जीवन र जगत सम्बन्धी धारणा सबै मान्छेको समान हुँदैन। यस हिसाबले सबै मनुष्य जगत् (इनलाईटिन्ड) हुँदैनन् । परिवेशले मनोदशामा जस्तोसुकै प्रभाव छोडेपनि त्यसबाट मुक्त भएर आत्म-अन्तर दृष्टिबाट जस्तो जीवन छ त्यस्तै भेद गर्न सकिएमा मात्र चेतचैतन्यको विम्ब मानव सृष्टि सार्थक हुने ठान्दछ ।

सौन्दर्य, श्रृङ्गार र अलङ्कारको खात मात्र होइन साहित्य। थपमा, संसारको ऐतिहासिक पुनरावलोकन र लेखाजोखा, विद्यमान विश्वचलराशीको दर्शन, यथार्थको पूर्वाग्रहरहित चित्रण र तटस्थ उजागर, मौलिक लेखोट वा लेख्य सङ्ग्रह, बोधअभिव्यक्तिका साथै विज्ञान र मूल्यको संयोजन अनि सम्भाव्य भविष्यको मोटामोटी आँकलन र सुनिश्चित जीवन रूपान्तरणको मार्गचित्र पनि हो।साथै ठोस अनुभव, अनुभूति, वेदना, संवेदना, भावना, कल्पना, सन्देश, मनोदशा, मूल्य, धारणा, ज्ञान आदिको विम्ब हो। कथा, कविता, गीत, नाटक, अभिनय, निबन्ध, उपन्यास, मनोवाद जस्ता आगम लागवट लेख, दस्तावेज, अनुसन्धानबाट प्राप्त तथ्य विश्लेषण र संश्लेषणको निचोड सबै साहित्य र आख्यानका रूपस्थिति हुन् । साहित्यिक आकार बिस्तारित छ। परन्तु: वैज्ञानिक बोधको दर्पण बनूपुर्नेमा प्रगतिशील र अप्रगतिशील लगायत अनेक कितामा विभक्त छ साहित्य । यसरी विभक्त गर्नु सिर्जना माथिको बक्रदृष्टि र बेइमानी हो, मेरो बुझाइमा। स्रष्टा विचारनिर्माता, सूचना संवाहक र सचेतन सम्प्रेषक हो, तथ्यबाट सत्य बोध गराउने ऐना हो। स्रष्टाले दासता नस्वीकारी स्वतन्त्र भएर सार्वजनिक मञ्चमा खडा हुनुपर्छ। यस अर्थमा आख्यानकारको जीवन चुनौतिपूर्ण हुन्छ। परन्तु: जोखिम मोलेरै भएपनि तथ्य पर्गल्ने साहित्य आजको आवश्यकता हो ।

विषयप्रवेश:

योगावशिष्ट वैराग्य प्रकरण अनुसार-वैराग्य नभएका हृदयमा दर्शनका मर्मभाव प्रविष्ट गर्न कठिन हुन्छ। मान्छेको सिर्जनासामर्थ्य पनि वैराग्यपनबाटै प्राप्त हुन्छ । परिस्थितियन्त्र सङ्कटको यथानुभव गराउन सक्ने आख्यान त भन्ने कठोर साधनाबाट मात्र जन्मन्छ। भौतिक रूपमा गुमनाम हुँदा मान्छेका अनुभव, ज्ञान, सामर्थ्य, संस्कृति सबै ओभरलेमा पर्न सक्छन् । कतिपय मान्छे 'नचिनिने गरी उड्ने वस्तु' अनआइडेन्टिफाइड्लली फ्लाइङ्ग अब्जेक्ट-जस्तै बेलगामा उडिरहेका हुन्छन्। यस्तो वायुपङ्खी बेग्यात्रामा अचानक व्यवधान तेर्सियो भने त्यसले उसभित्र कस्तो मानसिक व्याकुलता पैदा गर्ला ? खास समय-स्थान परिवेश, आफू, अरूअन्य पात्रकर्ता, घटना परिघटना र प्रवृत्तिबारे कहिकतैबाट बोध गरिएन भने त्यस तथ्यलाई मानसपटलमा उतारेर (भिजुअलाइजिङ) एकैले एकान्तमा ऐनामा आफ्नै अनुहार हेर्दै आँशु भर्दै भक्कानिएर रुन र मन चक्का हुनेगरी खिक्का छोडेर होस सक्ने कल्पनाशक्तिका धनकुबेर

मात्र उम्दा आख्यानकार बन्छन् । साहित्य यस्तै रुने, हाँस्ने, उड्ने मन र वैराग्यता पैदा गर्ने श्रृष्टिसाधन हो।'खुशीको गाउँ' ले पनि धेरैलाई वैरागी बनाउनेछ, उडाउनेछ, रुवाउनेछ, हँसाउनेछ भन्ने मलाई लाग्छ। जीवन रूपान्तरणको निमित्त लेखिसकिएको विषयमा पुनः लेखन गर्नुको कुनै अर्थ हुँदैन। लेखिएको विषयमा बारम्बार लेखिरहेको नाटक गर्नु समयको बर्बादी र पाठकलाई मूर्ख बनाउने चेष्टा गर्नु मात्र हो। अभि सुवेदी (२०७६)का अनुसार यहाँ साहित्य नलेखिएको र मौन छ। यद्यपि मौनताले पनि खतरनाक अर्थ बोल्नसक्ने हुन्छ। आजको दुनियाँमा यथार्थ लेख्नु खतरा मोल्नु हो। नलेखिएको विषय र बोल्न नसक्नेको निमित्त चुनौतिपूर्ण किसिमले लेख्नु सर्जकको दायित्व हो। शरणार्थी र बस्तीबीचको चुनौतिपूर्ण प्रेमिल कथानकले भरिएको 'खुशीको गाउँ' नलेखिएको मान्छेको मौनता भन्न गर्न लेख्नेपनि विषयमा कलात्मक ढङ्गले लेखिएको आख्यान ठान्दछु।

हुब्ने 'कर्ता'-'एक्टर' र देख्ने 'ट्रष्टा' 'भ्युअर' दुवै दृष्टिको सन्तुलित र संयोजित प्रस्तुति अब्बल आख्यानको चरित्र हो। प्रेमलाई केन्द्रीय तत्व

पारस्परिक अन्तरसम्बन्ध:

सर्जकले शिबिरे जीवनावस्था र रैथानेबीचको न्यानो सम्बन्ध उजागर गर्नुका साथै परिवेशले जुराएको जम्काभेटबाट राधिका र राजेन्द्रबीच मौलाएको प्रेमकथाले आख्यानलाई थप रोचक बनाएको छ। अर्को रोचक पक्ष, उल्टै शरणार्थी पो बस्तीको दाता बनेको कुराले म छक्क परे। यसरी प्रेमको आवरणमा गाउँबस्ती र शरणार्थीबीचको आत्मीय र परस्पर सम्बन्ध 'रेसिप्रोकल इन्टरेलेसनाशिप' को पाटोलाई समेत सुक्ष्म ढंगले अनावरण गर्नसक्नु सर्जकको उत्कृष्ट कला हो।

प्रेमिल मनोवाद:

प्रेम सृष्टिको सुन्दरतम सिर्जना हो। प्रेम मीठो अनुभूति हो। प्रेमको रङ, आकार, आयतन, गन्ध केही हुँदैन। प्रेमलाई जात, रङ, भाषा, लिङ्ग उमेर र भौगोलिक सीमाले प्रभाव पार्दैन। हरेक व्यक्तिले देखेको, सुनेको र भोगेको आधारमा आ-आफ्नो परिभाषा दिएतापनि प्रेमको सर्वमान्य परिभाषा स्थापित छैन। तसर्थ निस्वार्थ भावले एकअर्कालाई बुझ्नु र महसुस गर्नु नै प्रेम ठाँछ। तर आज 'आइ लभ यू' शब्दमा सीमित छ प्रेम। जेनजी नामीत पुस्ताको 'फेसबुक' प्रेमको 'प्रलाप' त

तर दिमागलाई सधैं जित्न खोज्ने मनलाई रोकन कति गाह्रो। प्रेमविना गरेको शारीरिक सम्बन्धले जीवनसाथी र श्रीमान श्रीमती बनाउँदैन। त्यस्तो सम्बन्ध त बलात्कारको सम्बन्ध हो। प्रेम, मन र समर्पण एउटासित शरीर अर्कोसित भएर लोभे स्वार्सी बनिन्थ्यो भने आज म पनि त्यो लोभेको स्वार्सी नै बनिरहेको हुन्थे। एउटासँग गरेको प्रेम अर्कोतिर नसर्दोरहेछ। श्रीमान श्रीमतीको सम्बन्ध यस्तै शरीरको सम्बन्धले जोडेको हुँदोरहेछ। यस्तो सम्बन्ध जति सन्तोषजनक भयो त्यति नै वैवाहिक सम्बन्ध पनि मजबुत हुँदोरहेछ । प्रेमलाई उच्च सम्मान दिने खुसीजीले प्रेमको नियम जुनसुकै समाजमा पनि एउटै हुन्छ। न्यायिक समाजको मान्यता राख्नेले आफ्नो मात्र स्वार्थका लागि सोच्नुहुँदैन । कतिले त विवाहपूर्व नै बच्चा जन्माएर अपहेलित बनेका छन्। कति मान्छेहरू त प्रेम विना जन्मिएर विनाप्रेम नै मर्दारहेछन् । सत्य त यो हो कि सबै गर्भ प्रेमको उपज हुँदैन। बलात्कारबाट बसेको गर्भ, करकापको यौन सम्बन्धबाट बसेको गर्भ पो घृणित र अपहेलित हुनुपर्ने ।

अनिश्चित भविष्य लिएर अस्थिर जिन्दगी हामी आफै बाँचिरहेका छौं, अरूलाई यो दलदलमा नफसाउँ छोर।" "हामी शरणार्थीहरू त यति निरीह रहेछौं नि राधा, हामी जातमा मान्छे भएर पनि मान्छेको स्तरमा पुग्न सक्ने रहेनछौं। हाम्रो जस्तो मुटु हुने, हाम्रो प्रेम र भावना मिल्ने समाज त यो दुनियाँमै रहेनछ। यी भावनालाई, यी प्रेमलाई नबुझ्दा पनि हुने कस्तो मानवीय व्यवस्था ? यी मानवीयता, संवेग, संवेदना, विवेक बुद्धि भन्ने कुरा पनि मान्छेले आफ्नै स्वार्थका निमित्त प्रयोग गर्ने कुरा मात्र रहेछन्। स्वार्थभन्दा बाहिरका अवस्थामा त मान्छे कठोर र निर्दयी बन्दोरहेछ। तिमीले मसँग जीवन बिताउन तयार हुँदा तिम्रा बुबाआमा, तिम्रो परिवार, आफन्त, सारा समाज, मान्छे हुनुको हक अधिकार मात्र होइन, तिम्रो स्वतन्त्रता समेत गुमाउनुपर्छ।" ज्यादै मनभेदी भावमा जीवन्त चित्रण गर्नुभएको छ।

शिक्षा, श्रम र आत्मनिर्भरता:

पढाइ र विद्यालाई भन्दा धन पुग्ने दुनियाँ सचेतलाई खुझ्याउन्मा आनन्द मान्छ। अन्यविश्वास, कुप्रीति, कुप्रथा, कुसंस्कारपछि नअँगाल्नेको उछिटो काट्छ । शिक्षित भनाउँदाहरू कथित सिस्टमको ऐचमा बसेर शिर झुकाएर जागिर खाने नाममा मालिकको दास बनूमा गर्वानुभूति गर्छन् । यस्तो खोक्रो जीवनभन्दा वरू आफ्नै श्रममा दाउरा बेचेर जीवन चलाउनु श्रेयस्कर ठान्नुहुन्छ। आख्यानकारा समाजले मान्छेको भन्दा प्रमाणपत्रको बढी सम्मान गर्ने भएको हुँदा प्रेमलाई साकार बनाएर सम्मानित जीवनकै लागि पढेर परीक्षा दिन कसिसक्की पात्रमार्फत सर्जकले पढाइलाई इज्जत र महत्त्व दिनुहुन्छ। ठगीको कमाइले चौरासी व्यञ्जन खानुभन्दा मेहनतले सागसिन्धु वा मोहीमा नुन हालेर भोकमा प्रफुल्ल मनले भोजन गर्नु उचित ठान्ने आख्यानकारले श्रमप्रति घृणा र अनादर गर्दै फोस्रो इज्जत सिकाएर मनलाई उदासिन बनाउने प्रभुत्ववादी व्यवस्था र परपीडक संस्कृतिबाट मुक्त हुनुपर्छ भन्नुहुन्छ । हल्केलामा जतिसुकै ठेला उठे पनि पौरखीले कहिल्यै दुःख मान्नुहुँदैन, आफूले बाँचेको जीवनमा सन्तोष मान्न सक्थो भने आनन्द र खुसी मान अन्त कहिपनि जान पर्दैन, पैसा कमाउन र समृद्धि प्राप्त गर्न विदेश जानुपर्छ भन्ने छैन भन्नुहुन्छ। आख्यानकारा अभाव पीडामा जन्मिहुर्कैकी दाउरा बेचेर बाँच्ने नारी स्वतन्त्र र आत्मनिर्भर जीवन हासिल गर्न सफल दृष्टान्तले आफ्नै पौरखमा रमाउने आत्मनिर्भर र स्वाभिमानपूर्वक बाँच्नुपर्छ भन्ने प्रेरणा दिएको छ ।

छेडाखान र आडम्बर उपर व्यंग्य:

छोरी कुटेर बुहारी तर्साउने अवस्था सिर्जना गराई विभेदकारी संस्कृतिकरणको ढाँचा छ हाम्रो परिवेशमा। बुहारी बनेर घरका नातापाता सबैलाई गल्छेअनुसार खुशी पार्न र रिश्ताउन नसक्ने छोरी मान्छे अयोग्य ठहरेरिन्छन् र काम लादैनन् भन्ने गरिन्छ। कतै सौता खेपेर चाँचुपनेँ होफि भन्ने तनावका बावजुद सँधै हँसिली भएर वस्नुपर्ने अन्यथा अलचिन्ती भइने अवस्था सिर्जना गरिन्छ । अर्को पक्ष नारी विश्वको महानता, महत्ता र मूल्यलाई धुमिल पार्ने यान्त्रिक आभूषणमा सजिने 'पेपेट' महिलाप्रति पनि कठोर दृष्टिकोण राख्नुहुन्छ सर्जक । जस्तो- हिरोइन त स्तन र कमरको नापको आधारमा पो हुँदारहेछन्, अहिलेको समाजमा व्यवहारको कुनै स्तर छैन, व्यवहार जस्तो भए पनि भयो, शरीर र अनुहार राम्रो हुनुपर्छ अहिले, कस्तो उल्टो व्यवस्था। अहिले त व्यवहार र चरित्रभन्दा बाहिरि आवरण सिगार्नमा समय र पैसा खर्चने जस्ता आडम्बरी जीवन सर्जकलाई मन नपरेको पार्छ।

उदार नारीमनोदशा:

❖ बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

मान्ने परम्परा भएकोले होला सायद, सर्जकले प्रेमसम्बन्धको आवरणमा शरणार्थी र गाउँले दृष्टि र तिनको जीवनकथालाई मार्मिक र करूण शैलीमा पटाक्षेप गर्नुभएको छ । विविध असहजताका कारण मान्छेका मनमा खाँदिएका अस्मि पीडा, दर्द, चिन्ता, कुण्ठा, रोदन दवाएर आवरणमा बाँच्न सक्ने जीवनको अनावरण गर्न सक्ने आख्यानकारको मनोदशा र सामर्थ्य क्या गज्जब लाग्यो। रहस्यमा रहेका जीवन र यावत् वास्तविकताको सुबोधशैलीमा अनावरणित 'खुशीको गाउँ' पुस्तक पुनःरावलोकन गर्ने अवसर पाएकोमा खुशी लागेको छ। आख्यानका विविध पक्षपश्चात्तर बारेका मेरा दृष्टिकोण र धारणालाई यहाँ संक्षिप्त उल्लेख गरेको छु।

शरणार्थी जीवन:

आख्यानमा स्वतन्त्रताका लागि आवाज उठाउँदा जिब्रो थुतिएका, आफ्नै माटोमा गरिखाउँ भन्दा सर्वस्व लुटिएका, नेपालीपनकै देशभूषा, भाषा र धर्म संस्कृतिमा दरिएका कारण सर्वस्वहरणमा परेका, आफ्नो जिन्दगी र भविष्य नै अनिश्चित भएका, शरण परेर बाँच्नको लागि प्राणको याचना गर्दा समेत मृत्युवर्ण गर्न बाध्य भएका, दातृसंस्थाले दिएको सातुको भरमा प्राण धागेका, पुस्तौंदेख रातपसिना बगाएको माटो र पहिचान खोसिएर 'विकलाङ्ग' शिबिरे मनोदशा-पद्दत कटकक मन खायो। साथै, बाहिरबाट अर्काको भूमिमा प्रवेश गरेका भोटेहरू कसरी शासक बने ? आफ्नो थातथलोमा आफै शासित बनूपुर्ने अवस्था कसरी पैदा भयो ? के यसको कारण नेतृत्व नै हो ? सर्जकले ज्यादै पँचिला प्रश्न उठाउनुभएको छ ।

भन्ने उराठ र उदेकलाग्दो प्रतीत हुन्छ। प्रेमको सहि अर्थ र मूल्य पर्‍योल्दै प्रेमसँग गाँसिएको मन र मस्तिष्क बीचको अन्तरद्वन्द्व झल्काउने आख्यानकारको रङ्गीन मनोवाद पनि कम चाखलाग्दो छैन। प्रेमलाई प्रेरणादायी शक्तिस्रोत ठान्दै सर्जक-आफ्नै जीवनसँग प्रेम नहुनेको अर्कासँग भान के होला ? समयसँगै बदलिँदै जाने तर आफू बनै नदिने वाट्य परिवेशसँग कसैको केही नलाग्दोरहेछ । प्रकृतिले प्रेम गर्ने मन दिएको छ तर दुनियाँले प्रेम गर्ने छुट दिदैन । भावनाको थोरै ताप पर्नासाथ पल्टिने प्रेमिल मन र साँचो प्रेममाथि बन्देज लगाएको छ समाजले । प्रेमविहीन पोरर कैयौं जिन्दगीलाई मरुभूमि 'रेगिस्तान' बनाइदिएको छ। अब कसलाई सुमिपने विश्वासको बैलो नहुँदा मात्र हुनेरहेछ। मनभरि 'चोट' र 'पिर' परेपछि दर्शे, तिहार, चाडपर्व पनि खल्लो र निरर्थक लाग्दोरहेछ। प्रेमिल मन र भोक यस्तो अचम्मको हुनेरहेछ कि, कैयौं रात भोक्ने सुतेपनि मन बेखुसी छ भने भोक लागेको पत्ते नहुने रहेछ। मन खुसी हुँदा भोक लाग्ने नहुँदा नखौंदा पनि हुने कस्तो हो यो मन र भोक ! यही कारण कैयौं मान्छे सबै कुरा त्यागेर प्रेमीसँगै बाँच्ने आ'ट गर्दा रहेछन् । प्रेम मनसँग सम्बन्धित छ। दिमाग पो प्रेमको बाधक रहेछ। मनले स्वीकृति दिएपछि शरीर एक हुनु स्वाभाविकै हो तर समाजको व्यवस्थाले त्यो मनलाई छुट दिदैन। समयअघि शारीरिक सम्बन्ध अवैध मान्छ समाजले त्यही समाजको आज्ञा मान्दोरहेछ। दिमाग, मनलाई बाँध्न दिमागले भूमिका खेल्दोरहेछ।

प्रेमिल समागमबाट बसेको गर्भ त प्रेमको उपजका रूपमा स्वीकार गर्नुपर्ने थियो, त्यस्तो बच्चा जन्माउनलाई त सम्मान र प्रेम दिनुपर्ने थियो तर सामाजिक व्यवस्थाले त्यही सुन्दर प्रेमका उपलब्धिलाई घृणा गर्ने उल्टो नियम बनाएको छ-भन्दै मन, दिमाग, प्रेमशाक्ति र विद्रोह बीचको अन्तरद्वन्द्वलाई चुस्तशैलीमा व्यक्त गर्नुभएको छ। प्रेमको मामलामा समाजले बनाएको नियम र मान्यता भत्कियोस् भन्ने कठोर रूझान राख्ने सर्जकले सन्नतिहीन सम्बन्धविरुद्ध साँचो प्रेमको पक्षमा विद्रोह स्वरूप खोक्रो दयाभाव राख्ने तर असमान व्यवहारबाट मानवीय मममाथि तीर चलाउने दानवीय समाज उपर कडा प्रहार गर्नुहुन्छ ।

सीमारहित प्रेम:

आखिर सीमा त हुँदैन नि प्रेमको। प्रेम त सत्यवाहक र अमरत्वको प्रतीक हो। प्रेमले जीवन र जगतको बोध गराउँछ। जीवन र जगतको बोध गराउने यस्तो प्रेम कहिल्यै सीमामा बाँधिदैन। दुई मन बीचको व्यवधान र सीमारहित सम्बन्धको अर्को रूप नै प्रेम हो। सीमामा बाँधिने प्रेम त क्षणभद्रपुर हुन्छ। मान्छेको नैसर्गिक स्वतन्त्रतामाथि जबर जस्त व्यवधान खडा गर्ने सीमाले मनुष्य जीवन उजाड, उराठ, निरस र निरर्थक बनाउँछ। राजेन्द्र र राधाको प्रेमिल सम्बन्ध र विवाहमाथि लादिएको सांस्कृतिक बन्देज सम्बन्धमा शिबिरे तिवानी दिदी, राजेन्द्र र राधाबीचको संवादलाई "हामी त स्वतन्त्र जस्ता देखिने पखेटा काटिएका पंक्षी हौं। चारवटै खुट्टा काटेर फालिएका पशु हौं कसैले घाँस, पराल, खोले फाँडो राखिदिएमा मात्र पेट भर्न पाउँछौं, नभए भोक्ने बनूपछि यस्तो

ट्याली सफ्टवेयरले मनायो फाउण्डर डे

भापा(प्रस) । ट्याली सफ्टवेयर उत्पादन गर्ने कम्पनीले आफ्नो ३९ औं वार्षिकोत्सव (३९ औं फाउण्डर डे लिंगेसी आफ ट्रष्ट) विविध कार्यक्रमसहित मनाएको छ । सो अवसरमा भापाको बिर्तामोडमा आयोजित प्रयोगकर्ता भेटघाट तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम मार्फत भापाका पुराना तथा सक्रिय प्रयोगकर्तालाई सम्मान गरिएको छ ।कार्यक्रममा निर्माण नेपाल प्रालि लाई विशेष सम्मान प्रदान गरिएको थियो । प्रालिका सञ्चालक विवेक गुप्तालाई ट्याली सफ्टवेयरका तर्फबाट सम्मान गरिएको थियो । सम्मान कार्यक्रम आइडियल

अकाउंटिङ सोल्युशन प्रालि तथा ट्याली सोल्युशन प्रालिका कोशी प्रदेशका आधिकारिक विक्रेता राजनारायण साहको संयोजनमा सम्पन्न भएको थियो । समारोहमा ट्याली कम्पनीका कन्ट्री हेड मनु राज, नेपालका लागि एसोसिएट बिजनेस म्यानेजर अभिषेक साह र कोशी प्रदेशका आधिकारिक विक्रेता राजनारायण साहले संयुक्तरूपमा सम्मानपत्र प्रदान गरेका थिए । कार्यक्रममा ट् याली सफ्टवेयरको अनाधिकृत (क् यार्क) भर्सन प्रयोगका जोखिम, डेटा क्षति सम्भावना, सुरक्षा चुनौति, तथा व्यवसायिक लेखापरीक्षणमा

पर्ने नकारात्मक असरबारे विस्तृत प्राविधिक प्रस्तुतीकरण गरिएको थियो ।प्रयोगकर्तालाई रजिस्टर्ड भर्सन मात्र प्रयोग गर्न आग्रह गर्दै कम्पनीले सुरक्षा तथा सेवा गुणस्तरमा कुनै पनि सम्झौता नगर्ने प्रतिबद्धता जनाएको छाकोशी प्रदेशमा लगभग ३ हजार प्रयोगकर्ता, भापा जिल्लामा मात्र दुई सयभन्दा बढी ट् याली प्रयोगकर्ता रहेको कार्यक्रमका संयोजक राजनारायण साहले जानकारी दिएका थिए । कार्यक्रममा व्यवसायी, विद्यालय सञ्चालक र प्राविधिकहरूको सुझावसमेत लिइएको थियो । भेटघाटमा सीए, आरए, व्यवसायी तथा विद्यालय

सञ्चालकहरूको सक्रिय सहभागिता थियो।कार्यक्रममा सुभाब र धारणा राख्नेहरूमा व्यवसायी मनिष धानुका, गुणराज अधिकारी, प्रमोद अग्रवाल, प्रज्ज्वल विमली, जितेश शर्मा, सन्तोष गुप्ता, विद्यालय सञ्चालक शरद जोशी, तथा सीएहरू सुशील अग्रवाल, गंगाराम बस्नेत, डिम्पल अग्रवाल, राहुल साहेवाल, अमित अग्रवाल, मनिष श्रेष्ठ, आरए खड्गनारायण राजवंशीलगायत थिए । ट्याली सफ्टवेयरका प्रतिनिधिहरूले आगामी दिनमा प्राविधिक सेवा, अपडेट, सपोर्ट र प्रशिक्षणलाई अफ्न व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए ।

‘खुशीको...

वाध्पता हो या प्राकृतिक यथार्थ, वास्तविक जीवनमा हुन्छ कि हुँदैन मलाई जानकारी छैन। तर प्रेमप्रति उदार नारीमनोदशाको अनुमम दृष्टान्त पेश गर्नुभएको छ सर्जकले । आफ्नो श्रीमानलाई प्रेमिका भेट्न पठाउन सक्ने उदारता नारीमा हुँदोरेहछ भन्ने यो पुस्तक पढ् दा थाहा भयो। वहाँ भन्नुहुन्छ- मन्लाई जत्रो र जस्तो पनि बनाउन सकिनेरहेछ। यता मैले अर्काको लोभमाथि मेरी भनेर हक जमाइरहेकी छु। गहिरो प्रेम भएको तर परिस्थितिले छुट्न वाध्य पारेको अवस्था र राजेन्द्रको चिन्तामा ग्रस्त भै मेरेर पनि बौरिएकी र एकलै भएपनि राजेन्द्रलाई नै सम्भरेर बाँच्नरहेकी राधिकाको हालत बारे धनमायालाई जानकारी थियो। दुवैको खुसीमय जीवनको लागि नेपालमा भएकी राधिकासँग भेट्न अमेरिकाबाट नेपाल जान आफ्नो श्रीमान राजेन्द्र तिवारीलाई सहमति र स्वीकृति दिनसक्ने र आफ्ना छोराछोरीलाई राधिकालाई ‘सानीमा’ भन्न समेत सिकाएकी धनमायाको नारीउदारता ज्यादै घतलाव्दो छ।

आँशु र रोदन:

आँशु र रोदनलाई नारीको मात्र एकलौटी गहना भन्छन् मान्छेहरू। कतिपय नारीले त रोएरै जित्छु पनि भन्दा हुन् । भन्छन्, पुरुष रूदन, रूने पुरुष त मेरे सरह हो। होइन रहेछ यस्तो ता पुरुष रूदैन भन्ने कुरा म मान्दिनँ। नरूने मन भएको पुरुष पनि हुन्छ र? प्रेम वियोगको पीडा एकनाश लट्याइरहने नशा जस्तो हुन्छ भनेर प्रेमको अनुभूति नै नगरेकालाई के थाहा। खुसीजीले पनि यही कुरालाई मान्दै आउनुभएको थियो होला शायद, राजेन्द्र रोएको देखेपछि मात्र पुरुष रून्छन् भन्ने सत्य बोध भएछ। “छोरो मान्छेभित्र दिल हुँदोरहेछ, छोरी मान्छेमा जस्तै उसमा पनि भावना हुँदोरहेछ, दुःख लाग्दोरहेछ, आँशु भर्दोरहेछ, चोट पर्दा घोटो परेर रूंदोरहेछ” भन्ने यथार्थ राजेन्द्रको भक्कानिएको रोदनबाट मात्र थाहा भएछ ब्यारे उहाँलाई। आँशुले मनको मैलो पखाल्छ, रोएपछि मन हल्का हुन्छ भन्नेकुरो हो रहेछ। एकलै भक्कानिएर रूँदा मन हल्का भएको भनेर हरफ पढ्दा मन भारी भएको अनुभव भयो ।

समाज र भयमुक्त जीवन:

संसारमा समाज र सामाजिक भन्ने कुनै चिज हुँदैन। हुन्छ त केवल मानिसको भौतिक उपस्थिति, उसको मन, मस्तिष्क र सांस्कृतिक मनोदशा (कल्चरल मेट्रल मोडेल) मात्र। त्यसैले समाज भनेको भ्रम मात्र हो, मैले यसरी बुझ्छु। वास्तवमा खुसीको नारीविद्रोह त यहाँ पो देख्छु म त। वास्तवमा लुकाएर राखेका भित्री कुरालाई खुलाउन सक्ने व्यक्ति नै भ्रष्टा बन्छ। पाप र धर्म प्रति सजग आख्यानकारले पाप र धर्म मान्छेको मन र मानव व्यवस्थासँग जोडिएको अपरिहार्य विज्ञान ठान्नुहुन्छ। खास चरित्रको भूमिका उदाक्रो प्रकट नभएसम्म उसको सक्कली रूप देखिँदैन ।

समाजका अगाडि सामाजिक लामे केही मान्छे गोप्य रूपमा त ऊ पशुजस्तो हुनेरहेछ । समाजका अगाडि गर्न हुँदैन भनेका कुराहरू पनि समाजका आँखाले

नदेख्ने ठाउँमा गरिरहने, रहस्यमै राख्ने पनि समाजको अन्तर्य बुझेकी सर्जक सामाजिक भयबाट मुक्त भएको पाएँ। वर्तमानलाई वास्ता नगरेर केही मान्छेहरू अनिश्चित भविष्यको चिन्तामा डुब्छन् । राजेन्द्र पात्रको भनाइमा सहमति जनाउँदै आख्यानकारले अमेरिकीहरू आफ्ना लागि बाँच्छन्, आजका लागि बाँच्छन् । जति बाँच्छन् खुसीसाथ बाँच्छन् । यहाँका हामी भोलि खुसी पार्नका लागि बाँच्छौ। अरूलाई खुसी पार्न बाँच्छौ। त्यही भएर कहिल्यै खुसी हुँदैनौ। त्यसैले स्वतन्त्र भएर आफ्ना लागि वर्तमानमा उन्नत जीवन बँच्नुपर्छ भन्दै आनन्द जीवनमार्गको सुझाव समेत दिनुहुन्छ सर्जक ।

पत्रकारिता र सुभाब:

पत्रकारलाई सुभाब दिनुहुने खुसी मिसनप्रेरित पितृपत्रकारितामा विश्वास गर्नुहुन्ना। “पत्रकारले अरूको सुनुपर्छ। सुन्न नसक्ने मान्छे पत्रकार हुनैसक्तैन । धेरै सुनेर थोरै तर सत्य कुरा सम्प्रेषण गर्नुपर्छ पत्रकारले” भन्दै पत्रकारिताको खास धर्म र कर्मप्रति सजग गराउन निष्ठावान पत्रकारको आदर्श आत्मसात गर्नुपर्ने कुरामाथि जोड दिनुहुन्छ सर्जक ।

संश्लेषण:

सामान्यतया: परिवेश, दृष्टिकोण, कथानक, पात्र, विषयवस्तु, शैली, संघर्ष जस्ता तत्व मिश्रित चरणवद्ध ‘एल्गोरिदमिक’ प्रक्रियालाई आख्यान भन्ने गरिन्छ। ‘पेटेट राइट’ अधिनस्थ गर्ने केही रूपसै समालोचकहरू आख्यान उपर-परम्परावादी, आधुनिकवादी, उत्तरआधुनिकवादी स्वच्छन्दतावादी, अराजकतावादी, विनिर्माणवादी, प्रगतिवादी, यौनवादी, मनोविश्लेषणात्मक, आयामवादी, महिलावादी, आदर्शवादी, प्रतीकवादी, संरचनावादी, यथार्थवादी, नारीवादी, पुरुषवादी, जनवादी, लोकवादी, समाजवादी, पुँजीवादी जस्ता ‘उपमा’ र ‘लेबल’ लगाएर अनेक वाद र कितामा विभक्त गरिदिन्छन् ।

कसैको सिर्जनालाई विशेषण पहिराइदिने विभेदकारी मनोदशासँग सहमत छैन मा जीवनको यथार्थता पर्गल्ने आख्यानकारको मौलिक ‘सिर्जना’ र ‘घट’ भएकोले यस आख्यानलाई मैले ‘खगिन्द्रावादी’ या त ‘खुसीवादी’ धाराको भन्छु। कसैकसैले प्रेमकथालाई संयोगान्तकबाट शुरू गरेर संयोगान्तकमै टुङ्ग्याउँछन् त कसैले वियोगान्तकमा । तर यो संयोगान्तक प्रेमकथा हो। यसरी प्रेमचक्रभित्र घुमिरहने मान्छेको प्रेम, मन (अहंकार), चेतना र शरीर बीचको अन्तरद्वन्द्वात्मक सम्बन्धलाई औपन्यासिक शैलीमा प्रस्तुत यो आख्यानलाई मैले विशिष्ट ठानेँ। आख्यानका यान्त्रिक सीमा कोरिएका छन्। तर कुनै पनि स्वतन्त्र साहित्यकार, आख्यानकार, समालोचक र सर्जक त्यस्तो सीमामा किमार्थ बाँधिदैन । सीमामा बाँधिएर बनिबनाउ ‘फर्मेट’ मा हालिने

सर्जक सृजनशील हुन्छन् भन्नेमा विश्वास छैन मलाई। सच्चा सर्जकले ‘फर्मेट’का सबै सीमा भत्काएर अन्तर्निहित सबै ऊर्जा ओकल्छ। यो आख्यान सीमारहित सिर्जनाकै एक नवीन दृष्टान्त ठान्छु। यस उपर खोट लगाउनुपर्ने कुनै ठाउँ देखिन मैले। सिद्धहस्त हुनुहुन्छ आख्यानकार ।

आख्यानकार भन्नुहुन्छ-मान्छे हिड्छन् र त बाटो पनि जमामगाइरहन्छ। तर मान्छे नै विरानो भएपछि बाटो पनि उजाड नै हुँदोरहेछ। एक छिमेकी परिवार बसाई सरेर जाँदा त मन थाम्न गाह्रो हुन्छ भने व्यक्तिगत, पारिवारिक, सामाजिक सम्बन्ध गाँसिएका हजारौं घरपरिवार एकैपटक उठेर जाँदा सर्जकको जन्मथलो खुदुनावारी कैदले सेरोफेरोका गाउँ र बस्ती र बाटोघाटोहरूमा सहिनसक्नुको ‘सन्नाट’ अनुभव भयो। यस्तो ‘स्तब्धता’ को महसुस त सबैले गरे होलान तर व्यक्त गर्न त लेख्नसक्ने, साहित्यिक र साहसिक मन नै चाहिँदोरहेछ लेखिका एक साहसी साहित्यिक योद्धा हुनुहुन्छ। यस्ता साहसिक मनका मूर्खहरू चिन्तन गर्छन्, लेख्छन्, पढ्छन्। उता सज्जनहरू भने मूकहरूलाई देखेर खित्का छाडिछाडी हासिरहन्छन् ।यसैलाई तिनले आफ्नो धर्म र असल कर्म सम्झन्छन् । आखिर वास्तविकताको दूलो हिस्सा त यस्तै खित्का छाडेर हाँस्ने अनि खादा लगाउन तछाडमछाड गर्ने सज्जनहरूले ओगट्दा रहेछन् । तत्त्वबोध वेगारको यान्त्रिक समालोचना गर्नु केहीजनको निमित्त सकाम कर्म होला, तर द्रष्टाको दर्शनबाट प्राप्त अनुभवको गहिराइ, उचाइ र आयतन भेद गर्नु सहज थिएन। ‘नमूँदै स्वर्ग देख्न आएर’ र ‘नर्पाड तत्ववेत्ता बन्न लालायित’ ‘सज्जन’हरूको वर्चस्वमा पनि मैले पुस्तकको लेखाजोखा गर्ने आँट गरे। तर न्याय गर्न सकेकी सकिनँ यसको समालोचना गर्ने जिम्मा मैले स्वयम् सर्जकलाई दिएको छु ।

अन्त्यमा, जीवनले भोगेका करूण पीडा र प्रेमानुभावित छालहरू बीचको सम्बन्धलाई आख्यायनिक शिल्पशैलीमा प्रस्तुत ‘खुशीको गाउँ’ पुस्तकको समालोचना गर्ने अवसर दिनुहुने खुसीजीका अगामी पाइलाहरू बेलगाम र सतत अगाडि बढोस् हार्दिक शुभकामना ।

सुपर कार्डिनेटिक

एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिटि, पत्र, पार्सल

पठाउन परे हामिलाई सम्भन्नुहोस् ।

बिगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

.....

सम्पर्क:

फोन: ०१३-५८०८७८

मो: ९८५१६७७३५५

बिर्तामोड (सिटि सेन्टर), भापा.

अदुवा खोला छेउ

एकाइ १	२०८२ पौष १ गते, मंगलबार	बिर्तामोड १, चारपाने १, सुरुङ्गा १, लक्ष्मीपुर, वैलाडुब्बा, दुर्गापुर, बुट्टाबारी, चारखाली,, धुलाबारी, इटाभट्टा, काँकरभिट्टा र बौद्धमोड सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ २	२०८२ पौष २ गते, बुधबार	बिर्तामोड २, चारपाने २, सुरुङ्गा २, गौरीगंज, गौरादह, दमक, आइतबारे चुलाचुली, केर्खा, दुधे, शिवगंज र कुन्जीबारी सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ ३	२०८२ पौष ३ गते, बिहिबार	बिर्तामोड ३, मंगलबारे, पथरी, अमरदह, बिराटचोक, तेतरिया, बाहुनी, रमाईलो, लेटाङ्ग, बेलबारी, केराबारी, उर्लावारी, भौडाहा र मधुमल्ला सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ ४	२०८२ पौष ५ गते, शनिबार	बिर्तामोड ४, चारपाने ३, बिर्ताबजार, चन्द्रगढी, ज्ञानेचोक, बनियानी, पथरिया, ढडुवा, गोलघाप, राजगढ र कुमरखोद सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ ५	२०८२ पौष ७ गते, सोमबार	बर्लिया, खनार, भमरी, चिमडी, हरिनगरा, देवानगंज, सिजुवा, रगेली,, कर्सिया, कटहरी, पुष्पलालचोक, बिराटनगर र बाँसबारी सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ ६	२०८२ पौष ९ गते, बुधबार	धरान, तरहरा, इररुवा, लौकही, फुम्का, चक्रघट्टी, कालाबन्जार, रामपुर, बेल्टार, गाईघाट, नेपालटार र कटारी सेवाकेन्द्रहरू ।
एकाइ ७	२०८२ पौष १२ गते, शनिबार	खुदुनाबारी, शनिश्चरे, दानाबारी, बुधबारे, फिक्कल, नयाँबजार, इलाम, मंगलबारे इलाम, राँके, फिदिम, यासोक, थर्पु र रबि सेवाकेन्द्रहरू ।

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरू :

चन्द्रगढी, मद्रपुर लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६ द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८७९९	दमक विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०९३७ देविबहादुर बस्नेत : ९८९७९२४६२९	मेचीनगर चारखाली : ९८४२७०३०९३ गोबिन्द धिमिरे : ९८९५९४०९५०	उर्लाबारी रूपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६ विराटनगर क्रिष्टिम आई: ०२९-५२५६९८	इलाम, मंगलबारे रणवीर लिम्बू ९८९६९८४७५७	काकँरभिट्टा फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल ०२३-५६२४२४	भापा बजार बरत राजवंशी ९८९७०४९००९

आजको राशिफल

ज्येष्ठ भनेको कुराको विपरीत अर्थ लाग्नसक्छ । स्वास्थ्यमा गडबडी भई कामकाजमा असर भगवानको आशीर्वादले भने काम बल्नसक्छ । लगनशीलताले विभिन्न अवसर दिलाउनेछ पुष रमाइलो यात्रा गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ । आकर्षिक धन लाभ हुनेछ । मिथुन	कर्कट मिहिनेले गर्दा अधिक प्रगति हुनेछ । तर अरूको भलाइका लागि दौडधुप गर्नु पर्नेछ दैनिक कामहरू सन्तोषजनक ढंगले सम्पन्न हुनेछन् । सिंह आज सामाजिक तथा धार्मिक कार्यमा रूचि बढ्नेछ । नयाँ वस्त्र एवं अलङ्कार प्राप्त कन्या	तुला सामान हराउने वा चोरी हुने सम्भावना छ । दैनिकी काममा चुनौतीको सामना गर्नुपर्ने । कतिपय राम्रा अवसरहरू प्राप्त हुनेछन् । वृश्चिक आज नयाँ र शुभ समाचार सुन्न पाइएला । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छान्नेछ । धनु	मकर आज सुन्दर पहिरनले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ । जोशजाँगर र हिम्मत पनि कला र गस्को प्रभाव बढ्नेछ । वैदेशिक कार्य पनि अधि बढ्नेछ । कुम्भ सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । गरेका कामबाट छेरैलाई फाइदा पुग्न सक्छ मिना